

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Co/65/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122227140
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:6122227140.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobkyne: A. A., nar. XX.X.XXXX, trvalý pobyt B. C. XXX/X, D. E., zastúpenej: Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s.r.o., Hlavná 6, Šaľa, IČO: 47 241 543, proti žalovanej: Union poisťovňa, a.s., Kradzičova 10, Bratislava, IČO: 31 322 051, o 2.184 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 24. augusta 2023 č. k. 8C/35/2022-300, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku o zamietnutí žaloby (I.) potvrdzuje a v druhom výroku o nároku na náhradu trov konania (II.) ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom (I.) žalobu o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 2.184 eur s príslušenstvom zamietol; druhým výrokom (II.) priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých malo byť rozhodnuté osobitným uznesením. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 444 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov), § 8, § 10 ZoBSSU (zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poistení v znení neskorších predpisov).

2. Vecne zdôvodnil, že v konaní nebolo sporné, že žalobkyňa bola dňa 4.11.2018 účastníkom dopravnej nehody (ako spolujazdec motorového vozidla), ktorú zavinil vodič motorového vozidla, ktorý mal uzavreté povinné zmluvné poistenie vozidla u žalovanej (pasívna vecná legitimácia žalovanej tiež nebola sporná), pri ktorej utrpela škodu na zdraví. V lekárskom posudku zo dňa 31.5.2019 ošetrojúci lekár F. F. G. (chirurg) stanovil bolestné v rozsahu 42 bodov, na základe ktorého žalovaná plnila žalobkyni náhradu bolestného vo výške 802 eur. V lekárskom posudku zo dňa 20.2.2020 uvedený ošetrojúci lekár určil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 100 bodov za položku 252 sadzobníka (sadzby bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia pri úrazoch ako príloha II ZoBSSU), no žalovaná listom zo dňa 6.3.2020 žalobkyni oznámila, že odškodnenie za položku 252 nebolo možné priznať, keďže tento nárok bol prekvalifikovaný na odškodnenie podľa položky 304a sadzobníka (pričom z dôvodu už existujúcich chorobných zmien krčnej chrbtice u žalobkyne, bola krátená táto hodnota o 1/4, t. j. 25 bodov) a vyplatila žalobkyni náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky 304a v rozsahu 75 bodov (vo finančnom vyjadrení sumu 1.520 eur). Žalovaná vychádzala z odborného vyjadrenia súdneho znalca doc. MUDr. M. Čambala, PhD., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, zo dňa 4.1.2022, z ktorého vyplývalo, že položka č.

252 je v sadzobníku označená inak, ako „postkomočný syndróm“, preto táto položka v lekárskom posudku ošetrujúceho lekára (označená ako stav po úraze hlavy a krčnej chrbtice) je nesprávna, lebo postkomočný syndróm (stav po otrase mozgu) u žalobkyne nevznikol. Predmetom sporu bol tak nárok žalobkyne na sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky č. 252 sadzobníka.

3. Z dôvodu, že závery lekárskeho posudku ošetrujúceho lekára a odborné vyjadrenie súdneho znalca si odporovali, nariadil súd prvej inštancie na návrh žalovanej znalecké dokazovanie. Súdny znalec MUDr. A. Suchánek z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, traumatológia, v znaleckom posudku č. 6/2023 zo dňa 1.4.2023 dospel k záveru, že v zdravotnej dokumentácii žalobkyne nikde nie je zdokumentovaný a diagnostikovaný otras mozgu spôsobený dopravnou nehodou, ale ani podozrenie na otras mozgu, pričom žalobkyňa bola bezprostredne po zranení vyšetrená na traumatologickej časti urgentného príjmu a následne aj neurológom (žalobkyňa otras mozgu neutrpela). Tomu zodpovedala aj stanovená položka č. 3 sadzobníka v lekárskom posudku ošetrujúceho lekára o bolestnom (pomliaždenie hlavy bez otrasu mozgu). Vzhľadom na povrchové poranenie hlavy, bez otrasu mozgu, nemohol sa u nej rozvinúť ani postkomočný syndróm (stav ťažkostí po otrase mozgu). Znalec konštatoval, že položka, ktorú uviedol ošetrujúci lekár (č. 252) je neadekvátna, pretože po povrchovom úraze hlavy nemôžu byť trvalé následky v zmysle ťažkostí spojených s krčnou chrbticou a po poranení krčnej chrbtice nie je adekvátna položka č. 252, ale iná položka, v spojitosti s úrazom krčnej chrbtice. Sťaženie spoločenského uplatnenia v prípade žalobkyne malo byť preto odškodnené podľa položky č. 304a (poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice o 200 %, ľahké), k čomu aj došlo. Z dôvodu nepreukázaného vzniku sťaženia spoločenského uplatnenia podľa položky 252 sadzobníka, súd prvej inštancie žalobu zamietol. Výsluch ošetrujúceho lekára F. F. G. nevykonali, z dôvodu jeho písomného vyjadrenia, že predmetný lekársky posudok vypracoval na základe dovtedy realizovaných vyšetrení a vzhľadom k časovému odstupu si na bližšie okolnosti predmetného prípadu nepamätá, k veci nemá čo dodať. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskor. predpisov) a zásadou úspechu vo veci. Žalovanej ako plnej úspešnej strane sporu vznikol nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania mal rozhodnúť súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

4. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe alternatívne jeho zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorým bolo znemožnené, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa namietala, že znalecký posudok bol získaný postupom, ktorý je nesúladný s Civilným sporovým poriadkom, pretože zo strany žalovanej neprebíhala pred nariadením dokazovania taká procesná aktivita, ktorá by nariadenie znaleckého dokazovania odôvodňovala. Výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vychádza z počtu bodov, ohodnotených v lekárskom posudku, pričom osobou oprávnenou ho spracovať je ošetrujúci lekár (§ 7 ods. 1 ZoBSSU). Predpokladom preskúmania lekárskeho posudku, ktorým sa hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia, je existencia dôvodných pochybností o správnosti hodnotenia v lekárskom posudku (§ 7 ods. 6 ZoBSSU). Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu, teda pri prvom úkone, ktorý jej patril, spochybnila nárok žalobkyne na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, vyplývajúci z lekárskeho posudku ošetrujúceho lekára z 20.2.2020, a to z dôvodu, že lekár hodnotil položku, ktorá neexistuje (stav po úraze hlavy a krčnej chrbtice) a nezodpovedá ani pomenovaniu označenej položky 252 podľa prílohy č. II ZoBSSU (postkomočný syndróm). V odbornom vyjadrení súdneho znalca nie je položka č. 252 ohodnotená, z čoho má vyplývať, že k sťaženiu spoločenského uplatnenia v zmysle tejto položky u žalobkyne nedošlo. Na ústnom pojednávaní dňa 22.11.2022 žalovaná navrhla nariadenie znaleckého dokazovania, z dôvodu rozporu medzi lekárskeho posudku ošetrujúceho lekára zo dňa 20.2.2020 a odborného vyjadrenia súdneho znalca zo dňa 4.1.2022.

5. Žalobkyňa ďalej v odvolaní argumentovala, že na nariadenie znaleckého dokazovania nie sú dané zákonné dôvody, keď podľa § 207 CSP je možné ho nariadiť len ak rozhodnutie súdu závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky (žalovaná takéto skutočnosti v priebehu konania netvrdila). Nesprávne slovné pomenovanie položky 252 sadzobníka nepredstavuje odbornú otázku, na posúdenie ktorej by boli potrebné vedecké poznatky, ale otázku právnu, či lekárskeho posudok spĺňa zákonom predpísané náležitosti (ZoBSSU). V odbornom vyjadrení znalec nehodnotil sťaženie spoločenského

uplatnenia žalobkyne podľa položky č. 252, čo taktiež nezakladá existenciu odbornej otázky, ktorú by súd nevedel vyriešiť sám. Súd sa mal prioritne zaoberať tým, či súdny znalec je osobou kompetentnou hodnotiť bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia (s poukazom na § 7 ods. 1 v spojení s § 2 ods. 3 písm. d/ ZoBSSU) a či odborné vyjadrenie nemalo mať povahu lekárskeho posudku podľa § 5 ods. 1 ZoBSSU, prípadne sa malo jednať o znalecký posudok vyhotovený v zmysle § 7 ods. 6 ZoBSSU, teda či vôbec existovali skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodné pochybnosti o správnosti lekárskeho posudku a či odborné vyjadrenie spĺňalo náležitosti znaleckého úkonu v zmysle zákona ZoZT (zákon č. 382/2004 o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

6. Keďže žalovaná v rámci procesnej obrany neuviedla dôvody spochybňujúce správnosť lekárskeho posudku ošetrojúceho lekára zo dňa 20.2.2020 (odborné vyjadrenie pritom nemôže byť lekárskeho posudkom, pretože jeho spracovateľom nebol ošetrojúci lekár žalobkyne a odborné vyjadrenie nespĺňalo náležitosti znaleckého úkonu), nariadením znaleckého dokazovania došlo podľa názoru žalobkyne k porušeniu ustanovení Civilného sporového poriadku, upravujúcich nariadenie znaleckého dokazovania, teda aj k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Žalobkyňa nesprávny postup súdu prvej inštancie, zakladajúci porušenie práva na spravodlivý proces, vzhľadla i v procesnej situácii, keď bezúspešne navrhla výsluch svedka ošetrojúceho lekára, ktorý vypracoval lekárskeho posudok, za účelom vysvetlenia dôvodov uvedených v rubrike zdôvodnenie, keďže s týmito dôvodmi sa súdom nariadený znalec v znaleckom posudku nezaoberal. Dôkaznému návrhu súd prvej inštancie nevyhovet s odôvodnením, že navrhovaný svedok v odpovedi na výzvu súdu uviedol, že predmetný posudok vypracoval na základe dovtedy realizovaných vyšetrení žalobkyne a s odstupom času si na bližšie okolnosti predmetného prípadu nespomína. Súd však podľa názoru žalobkyne nemal zákonné oprávnenie dopytovať svedka na zaslanie vyjadrenia, keďže žalobkyňa vykonanie takéhoto dôkazu nenavrhol (súd môže bez návrhu vykonať len dôkazy vyplývajúce z § 185 ods. 2 CSP). Súdy môžu konať len v medziach povolených zákonom a Civilný sporový poriadok nepozná dôkazný prostriedok spočívajúci v zaslaní písomného podania účastníka konania tretej osobe (lekár) za účelom, aby sa táto k podaniu účastníka konaniu vyjadrila. Súd nemôže odôvodniť nevykonanie žalobkyňou navrhnutého dôkazu s poukazom na zistenia, ktoré mali vyplývať z dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonom.

8. Žalobkyňa v odvolaní vytýkala súdu prvej inštancie aj nesprávne právne posúdenie veci, keď nebral do úvahy ust. § 4 ods. 3 ZoBSSU, podľa ktorého ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách podľa ods. 2 (ktorý odkazuje na prílohu č. 1 zákona), použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať. Súd prvej inštancie však dospel k záveru, že žalobkyňa nevznikol nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa položky č. 252 prílohy č. 1 ZoBSSU, v zmysle znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca, podľa ktorého u žalobkyne nebol diagnostikovaný otras mozgu a preto sa u nej nemohol rozvinúť ani postkomočný syndróm, zodpovedajúci položke č. 252. Podľa názoru žalobkyne ošetrojúci lekár mohol v lekárskom posudku hodnotiť poškodenie na zdraví, ktoré bolo najbližšie podobné postkomočnému syndrómu, a nie nevyhnutne postkomočný syndróm, ku ktorému sa vyjadroval súdny znalec (aj na uvedené otázky mohol dať odpoveď ošetrojúci lekár pri svojom výsluchu).

9. Žalobkyňa namietala i nesprávnosť výroku o náhrade trov konania, považujúc za nesprávne právne posúdenie veci, keď súd o trovách nerozhodol aplikovaním ustanovenia § 257 CSP (podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa). Za osobitné dôvody žalobkyňa považovala skutočnosť, že utrpela poškodenie na zdraví pri dopravnej nehode, následne niekoľko mesiacov sa podrobila lekárskeho úkonom spojených s liečbou. Spoločila sa i na samotné ohodnotenie poškodenia na zdraví ošetrojúcimi lekármi. Pri uplatňovaní nároku na náhradu škody voči žalovanej, žalobkyňa postupovala v súlade so zákonom č. 437/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, pričom lekárskeho posudok vypracovala osoba zákonom k tomu určená. Žalovaná v rámci likvidácie poisťovnej udalosti, ako ani počas komunikácie o predžalobnej výzve žalobkyne, ktorou chcela predísť súdnejmu sporu, nepredložila žiadny odborný posudok, ktorým by bola spochybnená správnosť ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne. Žalovaná na rozdiel od žalobkyne nekonala tak, aby odvrátila potrebu súdneho konania a preto by jej ani v prípade procesného úspechu, s ohľadom na § 257 CSP, nemala byť voči žalobkyne priznaná náhrada trov konania.

10. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť a priznať náhradu trov konania. Žalobou uplatňované poškodenie zdravia žalobkyne, ohodnotené lekársym posudkom ošetrojúceho lekára, nemal za preukázané, pričom sa náležite vysporiadal so všetkými skutočnosťami, pre ktoré žalobkyňa rozhodnutie napáda. Prijaté skutkové a právne závery sú v súlade s ustálenou súdnou praxou, pri zohľadnení ochrany subjektívnych práv strán konania, ich rovnosti a rozhodnutie je i predvídateľné. Do práva na spravodlivý proces nepatrí však právo sporovej strany, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04) a neznamená ani to, aby sporová strana bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade jej požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

11. Odvolací súd podľa § 34 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

12. V konaní nebolo sporné, že žalobkyňa preukazovala žalobou uplatňovaný nárok na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia lekársym posudkom zo dňa 20.2.2020, ktorý spracoval ošetrojúci lekár ako posudzujúci lekár, ktorým je lekár, ktorý naposledy liečil poškodenú v súvislosti s poškodením na zdraví (§ 2 ods. 3 a § 7 ods. 1 ZoBSU). V odpore proti platobnému rozkazu žalovaná skutkové tvrdenia žalobkyne účinne poprela, s uvedením vlastných tvrdení o predmetných skutkových okolnostiach, na preukázanie ktorých predložila dôkaz odborné vyjadrenie č. 1/2022 zo dňa 4.1.2022 vypracované doc. MUDr. Marekom Čambalom, PhD., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia (§ 151 ods. 2 CSP).

13. Odvolacia argumentácia žalobkyne o potrebe zaoberať sa otázkou, či znalec doc. MUDr. Marek Čambal, PhD. je osobou kompetentnou ohodnotiť bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne (a teda vydať lekársy posudok) nebola opodstatnená. Spracovanie lekárskeho posudku upravuje zákon č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poistení v znení neskorších predpisov, zmysle ktorého bol predložený lekársy posudok podaný. To však nevylučuje, že v sporovom konaní bude možné jeho závery účinne spochybníť a urobiť tak predmetom dokazovania, prostredníctvom jednotlivých dôkazných prostriedkov, medzi ktoré patrí aj odborné vyjadrenie (§ 206 CSP) i znalecký posudok (§ 207 CSP).

14. Rovnako tak nemožno prijať záver, že o vydanie znaleckého posudku (v prípade súdneho sporu) možno požiadať len postupom podľa § 7 ods. 6 ZoBSSU, t. j. poškodený alebo fyzická či právnická osoba zodpovedajúca za škodu na zdraví (alebo poskytovateľ náhrady), ak im poškodený udelí súhlas. V takom prípade by v súdnom spore bez súhlasu protistrany nebolo možné nariadiť znalecké dokazovanie podľa § 207 CSP a nasl. (porov. tiež ust. § 210 CSP v zmysle ktorého strane, prípadne inej osobe môže súd uložiť aj dostaviť sa k znalcovi, predložiť mu potrebné veci, podať potrebné vysvetlenia, podrobiť sa lekárskeму vyšetreniu). Ustanovenie § 7 ZoBSSU predstavuje osobitnú právnu úpravu regulujúcu vydanie lekárskeho posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia (v prípade dôvodných pochybností o správnom hodnotení bolestného alebo sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu požiadať dotknuté subjekty o vydanie znaleckého posudku), mimo sporového konania.

15. Civilný sporový poriadok upravuje postup súdu, ako i strán sporu (vrátane osôb zúčastnených na konaní) pri prejednávaní a rozhodovaní sporov (§ 1 CSP). Strany konania sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany (ktorými sú aj návrhy na vykonanie dôkazov, pričom za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov, medzi ktoré patrí aj odborné vyjadrenie či znalecké dokazovanie, § 149 CSP a § 187 ods. 1, 2 CSP).

16. Nebolo možné prijať námietku žalobkyne, že návrh na nariadenie znaleckého dokazovania žalovaná vznesla len na ústnom pojednávaní dňa 22.11.2022. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná

podaním zo dňa 9.8.2022 (č.l. 89) reagovala (kvázi duplikou) na vyjadrenie žalobkyne k odporu žalovanej proti platobnému rozkazu, ktorým žalobkyňa spochybňovala odborné vyjadrenie doc. MUDr. M. Čambala, PhD., pričom žalovaná navrhla nariadenie znaleckého dokazovania súdom, za účelom ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne, v súvislosti s jej úrazom. Teda žalovaná uplatnila prostriedky procesnej obrany včas, hneď ako ich mohla predložiť, so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania (v súdom stanovenej lehote 10 dní), v súlade s ustanovením § 153 CSP.

17. Odvolacia argumentácia žalobkyne o nedôvodnosti nariadenia znaleckého dokazovania, s poukazom na absenciu posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, nemohla obstáť. Z hľadiska rozlíšenia pojmov odborné znalosti a vedecké poznatky nejde o úplne exaktné pojmy, a neexistuje medzi nimi jasná deliaca čiara. Formulácia o potrebe vedeckých poznatkov (§ 207 CSP) zodpovedala navrhovanej novej právnej úprave zákona o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Pripravovaná zmena tohto zákona však nebola zrealizovaná. Definícia znaleckej činnosti sa teda nezmenila a podľa § 16 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v znení neskorších predpisov je znalecká činnosť špecializovaná odborná činnosť vykonávaná za podmienok ustanovených v tomto zákone znalcami pre zadávateľa (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarčinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 765 s.).

18. V prejednávanej veci znalecké dokazovanie nariadil súd prvej inštancie, na návrh žalovanej, z dôvodu sporných skutočností medzi stranami konania, a to sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku predmetného úrazu, predstavujúce stav po úraze hlavy a krčnej chrbtice, zaradené pod položkou č. 252 v lekárskom posudku ošetrojúceho lekára, vzhľadom na odborné vyjadrenie znalca doc. MUDr. M. Čambala, PhD. z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, podľa záverov ktorého uvedené sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku úrazu nevzniklo. Niet pochyb, že vzhľadom na rozporné závery v lekárskom posudku vydanom ošetrojúcim lekárom a v odbornom vyjadrení znalca, žalovanej prislúchalo právo navrhnúť znalecké dokazovanie, ako špecializovanú odbornú činnosť, vykonávanú za podmienok ustanovených v zákone o znalcoch, na základe ustanovenia znalca súdom prvej inštancie.

19. Uvedenú špecializovanú odbornú činnosť nemožno kvalifikovať len ako slovné pomenovanie položky č. 252 (ktoré bolo v lekárskom posudku odlišné od zákonného označenia položky č. 252 sťaženia spoločenského uplatnenia v prílohe č. 1 ZoBSSU), ale ako posudzovanie, či u žalobkyne došlo k sťaženiu spoločenského uplatnenia podľa položky č. 252, vyžadujúce špecializovanú odbornú činnosť.

20. Odvolacia námietka žalobkyne, že žalovaná v rámci procesnej obrany neuviedla žiadne dôvody spochybňujúce správnosť lekárskeho posudku ošetrojúceho lekára zo dňa 20.2.2020 nemala oporu v preukázanom skutkovom stave, na základe vykonaného dokazovania. Žalovaná predloženým odborným vyjadrením doc. MUDr. M. Čambala, PhD. zo 4.1.2022, spochybnila závery lekárskeho posudku o vzniku sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne podľa položky č. 252. Odborné vyjadrenie však žalobkyňa namietala, v dôsledku čoho dôkazný návrh žalovanej na nariadenie znaleckého dokazovania zodpovedal potrebe vykonania ďalšieho dokazovania znaleckým posudkom (poskytujúci potrebnú špecializovanú odbornú činnosť). Argument žalobkyne v odvolaní, že došlo k porušeniu ustanovenia Civilného sporového poriadku upravujúceho nariadenie znaleckého dokazovania v neprospech žalobkyne, nebol preto dôvodný a nedošlo tak ani k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces (znalecké dokazovanie bolo nariadené, aby súdom ustanovený znalec, svojou špecializovanou odbornou činnosťou umožnil súdu posúdiť a rozhodnúť spor o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne uplatňovanú žalobou, ktoré mala utrpieť v dôsledku predmetného úrazu). Žalobkyne nič nebránilo navrhnúť znalecké dokazovanie, avšak nemôže zamedziť dôkaznej aktivite protistrany pri preukávaní sporných skutočností.

21. Ak žalobkyňa na závery znaleckého posudku (na základe súdom nariadeného znaleckého dokazovania) reagovala dôkazným návrhom na výsluch svedka F. F. G. ako ošetrojúceho lekára, ktorý vydal lekársky posudok (aby vysvetlil dôvody uvedené v rubrike zdôvodnenie ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia podľa položky 252), nevykonanie tohto dôkazu v danom spore nepredstavuje opomenutý dôkaz. Predmetom znaleckej činnosti ako špecializovanej odbornej činnosti znalca (formou znaleckého posudku) bolo aj posúdenie sťaženia spoločenského uplatnenia ohodnotené ošetrojúcim lekárom v lekárskom posudku F. F. G., ktorý pod položkou 252 uviedol stav po úraze hlavy a krčnej

chrbtice. Znalec v znaleckom posudku konštatoval neadekvátnosť uvedenej položky (záver znaleckého posudku str. 46 a str. 51), keďže po povrchovom úraze hlavy nemôžu byť trvalé následky v zmysle ťažkostí spojených s krčnou chrbticou a po poranení krčnej chrbtice nie je adekvátna položka č. 252, ale iná položka, v spojitosti s úrazom krčnej chrbtice (položka č. 304a poúrazové obmedzenie hybnosti chrbtice o 200 %, v znení písmena a), ktorá položka bola znalcom akceptovaná).

22. Znalec dospel k záveru, že žalobkyňa neutrpela otras mozgu (aj podľa lekárskeho posudku o bolestnom vydaným ošetrujúcim lekárom F. F. G. žalobkyňa utrpela pomliaždenie hlavy bez otrasu mozgu), v dôsledku čoho sa u žalobkyne nemohol rozvinúť ani postkomočný syndróm (položka č. 252), čo je stav ťažkostí po otrase mozgu. Stav žalobkyne bol vedený len ako ťažkosti po podvrtnutí krčnej chrbtice. Podľa zdravotnej dokumentácie žalobkyňa nemala ani ťažkosti vzbudzujúce podozrenie na otras mozgu a uvedeným záverom zodpovedali odborné vyšetrenia, ktoré žalobkyňa absolvovala (CT vyšetrenie hlavy a RTG vyšetrenie krčnej chrbtice). Stav žalobkyne bol diagnostikovaný ako povrchové pomliaždenie hlavy a tváre a ani neurológ nevyslovil podozrenie na stav po otrase mozgu (ťažkosti hodnotil jednoznačne ako bolesti krčnej chrbtice po podvrtnutí krčnej chrbtice).

23. S poukazom na vyššie uvedené navrhovaný výsluch svedka F. F. G. ako ošetrujúceho lekára, ktorý vydal lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia podľa položky č. 252 bol by nadbytočný, keďže sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku predmetného úrazu bolo súdom ustanoveným znalcom v znaleckom posudku posúdené, aj vo vzťahu k sťaženiu spoločenského uplatnenia podľa položky č. 252. Ak žalobkyňa považovala za potrebné osobitné vysvetlenie dôvodov uvedených v rubrike zdôvodnenie v preskúmanom lekárskom posudku F. F. G., nič jej nebránilo navrhnúť výsluch znalca, ktorý v znaleckom posudku lekárskeho posudku ošetrujúceho lekára posudzoval, vrátane dôvodnosti položky č. 252. Neadekvátnosť tejto položky súdny znalec vysvetlil, a to aj vo vzťahu k odlišnému označeniu položky v lekárskom posudku (porov. odsek 21 a 22 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu) a preto nemožno považovať za dôvodný odvolací argument žalobkyne, že znalec sa nezaoberal dôvodmi uvedenými v lekárskom posudku F. F. G. v jednotlivých rubrikách. Výsluch ošetrujúceho lekára nebol spôsobilý odstrániť rozpory v odborných záveroch obsiahnutých v dôkazoch predložených stranami konania, keďže práve znalecké dokazovanie bolo nariadené za účelom ich odstránenia.

24. Nevykonaním dôkazného návrhu žalobkyne (výsluchom svedka ošetrujúceho lekára F. F. G.) nedošlo preto k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Na uvedený záver nemal vplyv ani procesný postup súdu prvej inštancie v súvislosti s písomnou výzvou adresovanou navrhovanému svedkovi, na zaslanie vyjadrenia k podaniu žalobkyne (ktorým reagovala na vypracovaný znalecký posudok, vznesením dôkazného návrhu výsluchom svedka). Navrhovaný svedok pritom v odpovedi na výzvu súdu zhodnotil svoj vypovedací potenciál spôsobom, že na bližšie okolnosti predmetného prípadu si nespomína, posudok vypracoval na základe dovtedy realizovaných vyšetrení žalobkyne a nemá čo k veci dodať.

25. Žalobkyňa v rovine odvolacej námietky o nesprávnom právnom posúdení veci, namietala, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy aj ustanovenie § 4 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z. z., v zmysle ktorého podľa položky č. 252 mohlo byť hodnotené aj obdobné poškodenie zdravia, ktoré nie je výslovne uvedené v sadzobníku v prílohe č. 1 ZoBSSU (označené ako stav po úraze hlavy a krčnej chrbtice). Uvedené tvrdenie žalobkyne nezodpovedá záverom znaleckého posudku, v zmysle ktorých súdny znalec nevylúčil len postkomočný syndróm (keďže žalobkyňa neutrpela otras mozgu), ale položka č. 252 bola neadekvátna i z dôvodu, že po povrchovom úraze hlavy, ktorý utrpela žalobkyňa, nemôžu byť trvalé následky v zmysle ťažkostí spojených s krčnou chrbticou a po poranení krčnej chrbtice nie je adekvátna položka č. 252, ale iná položka v spojitosti s úrazom krčnej chrbtice (položka č. 304a). Ani ohľadom uvedenej otázky by nebolo namieste vypočítať ošetrujúceho lekára F. F. G. (ako argumentovala žalobkyňa), ale položiť otázku súdnemu znalcovi v rámci návrhu na jeho výsluch. Odvolacia námietka žalobkyne o nesprávnom právnom posúdení veci nebola tak dôvodná.

26. Iné právne významné odvolacie námietky žalobkyňou v odvolaní vznesené neboli. Všeobecný súd (prvoinštančný aj odvolací) nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (postačuje ak rozhodnutie dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzalo do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania). Preto odôvodnenie rozhodnutia, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

27. Odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v prvom výroku (I.) o zamietnutí žaloby ako vecne správny potvrdil.

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

30. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 a 2 CSP), ktorá je doplnená zásadou zavinenia (§ 256 ods. 1 CSP).

31. Rozhodovanie o nákladoch konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledkov sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia v merite veci, ale má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2904/16).

32. Podľa ustanovenia § 257 CSP súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Ustanovenie § 257 CSP nie je pritom možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihladiť (porov. uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, 5Cdo/67/2010, 3MCdo/46/2012). Strane, ktorej vznikol nárok na náhradu trov konania, možno tak nepriznať náhradu trov.

33. Aplikácia § 257 Civilného sporového poriadku pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sice sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa zásady úspechu (zásady zavinenia) v konaní, príslušný súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Tieto dôvody môžu spočívať v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa pritom nesmie javiť ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom (porov. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 113/2019).

34. Ustanovenie § 257 CSP teda slúži na to, aby bolo možné postihnúť situácie, kedy je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené práva alebo právom chránené záujmy, dostal náhradu trov, ktoré pri tejto činnosti účelne vynaložil. Ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

35. S poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezaoberal existenciou osobitných okolností posudzovaného prípadu a opomenul pri rozhodovaní o náhrade trov konania vyhodnotiť existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, ku ktorým mal povinnosť pri posudzovaní náhradovej povinnosti trov konania prihladiť.

36. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Iba takéto rozhodnutie je preskúmateľné a stranám umožňuje poznať postup súdu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby strana sporu nemusela hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov.

37. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad sp. zn. I. ÚS 265/05) pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne,

teda za rozporné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.).

38. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a postrádalo v tejto časti argumentačný základ, ktorého správnosť by odvolací súd mohol preskúmať.

39. Odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti o náhrade trov konania (II.) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane konania, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom, ktoré nenahrádza prvoinštančné konanie.

40. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, skúmať či v prejednávanej veci existujú okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania prihliadnuť. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania.

41. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa je potrebné v odôvodnení rozhodnutia presvedčivo odôvodniť, aby stranám konania bolo zrejmé z akých dôvodov súd rozhodol o náhrade trov konania (vrátane vypořádania sa s argumentáciou strán konania v uvedenom smere).

42. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

43. Svoj právny záver súd zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania poskytne odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

44. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

45. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.